

Grundkursus i stjerne hop.

(oversat fra engelsk og tilpasset af Lars Zielke)

I dag har vi amatør astronomer, et kæmpe stort arsenal af udstyr til vores rådighed. Vi har teleskoper som kan finde vej gennem nattehimlen, og fortælle os hvad det er vi ser på. Nogle kan endda tale med os! Så hvorfor overhovedet forsøge at stjernehoppe, hvis dit teleskop kan vise næsten ethvert objekt uden anstrengelse fra din side?

Svaret er simpelt: DET ER SJOVT!!!!

Sammenlign det med lystfiskeri. Hvorfor skal man tålmodigt vente på at fisken bider, når du kan købe fisken i en butik? Igen er svaret simpelt. Der er ingen selvværd eller udfordring ved at købe den, lige som der kun er ganske lidt udfordring og selvværd i at se det, teleskopet bare forærer dig!

Hvad behøver vi for at stjernehoppe?

Det første må være et komfortabel setup. Intet er mere frustrerende end smerter i nakken eller ryggen en kold nat, for ikke at tale om kulden. Så hvad er et komfortabel setup?

- Vær sikker på at du har varmt tøj på, en varm hat/hue, varme handsker og fodtøj. Varm kaffe eller varm kakao passer fint til dette.
- Overvej at få en ret-vinklet søgekikkert. F.eks. en 50 mm type. Mange kan ikke lide disse på grund af det spejlvendte syn, men man vender sig hurtigt til det. Tro mig. Hvis du virkelig ikke vender dig til det spejlvendte syn, så kan du kopier dine stjernekort over på en gennemsigtig film, vende dem om og se dem bagfra. Selvfølgelig koster det lidt, men det er bedre end at irriteres af det spejlvendte billede.
- Få dig også en rødpunkts søger, f.eks. som en Telrad eller Rigel Quickfinder, som er ganske hjælpsom sammen med søgekikkerten. Dette giver dig mulighed for at pege på et område af nattehimlen og finde objektet med din 50 mm søgekikkert.
- Glem ikke et rødt lys som kan sidde fast ved kortet og lyse ned på dine stjernekort. På denne måde skal du ikke kæmpe med stjernekort og lygte.
- En anden meget vigtig ting, er et godt stjerne atlas. Personligt bruger jeg Sky Atlas 2000. Andre atlasser er sikkert ligeså gode eller bedre. Men det mest vigtige er et godt kendskab til nattehimlen. Du bør kende de fleste markante konstellationer og stjerner. Hvis du ikke gør det, så få et godt kendskab til det område du skal observere i.
- Lav nogle cirkler i f.eks. ståltråd som passer med dit synsfelt i søgekikkert. Dem kan du bruge når du planlægger på kortet.

Nu er du komfortabel, varm påklædt, kender lidt til himlen og godt udstyret til at lede efter nogle objekter. For at holde tingene simpel, vil guiden her tage dig i hånden, mens vi leder efter M36 på nattehimlen. For dem der ikke er bekendt med Messier kataloget, så er det en åben stjernehop i stjernebilledet Kusken.

Stjerne hop.

Det første du må gøre når du stjerne hopper, er at vælge en god start lokation. Efter min mening, er det en klar stjerne placeret nær objektet som du vil observere. Derefter skal det også give en nem rute til det ønskede objekt. Det at vælge en god start lokation, er noget man vil lære med tiden.

For M36 vedkommende er den mest egnede stjerne Beta Tauri (Tyren). Så peg din rødpunkts søger mod denne stjerne og kig i din 50 mm. søger. Hvis dine søge redskaber er ordentlig justeret, skulle stjernen gerne være i centrum af feltet i dit teleskop okular. Hvis ikke, bør du fin tune dine søgere inden du går videre. (*cirkel 1 på billedet nederst. Ting som vil hjælpe med at genkende dit synsfelt er markeret med en rød cirkel*)

Nu vil vi prøve at genkende vores synsfelt. For at opnå dette, må vi vende kortet så det er orienteret i overensstemmelse med synsfeltet i vores søger. For at finde ud af retningerne, slukker du for motorerne på din montering (hvis den har motor) og lader stjernerne drive ind i synsfeltet. Den retning hvorfra stjernerne kommer, er øst. Stjerner bevæger sig fra øst til vest. **På stjernekort er øst altid 90 grader mod uret fra nord.**

Har du fået kortet orienteret rigtigt? Så forsætter vi. Jeg går ud fra at din søger har et relativt lille synsfelt på ca. 3 grader og husk at alt nedenfor er set gennem søgeren. Ikke teleskopets okular.

- Når vi placer Beta Tauri (Tyren) på den sydvendte kant af søgeren (*cirkel 2*), vil vi se 2 relative klare stjerner tæt ved hinanden.
- Lad os gå lidt mere mod nord, indtil disse to stjerner er tæt på den sydvendte kant af synsfeltet, og så gå en lille smule øst. (*cirkel 3*) De 2 stjerne skal gerne være placeret nær den sydvestlige kant nu.
- På den østlige kant i synsfeltet er der kommet en lille bue på 4 stjerner frem. Lidt nord for denne bue skulle du kunne se 2 stjerner som tæt op af hinanden.
- Gå mod nord og lidt til øst, så disse stjerner er i synsfeltets sydlige kant.
- For at gøre det perfekt, gå en anelse mod øst. M36 er pænt placeret i centrum af synsfeltet. (*cirkel 4*)

Og til sidst.

Nu kan du kigge gennem dit teleskop. Hvis du fandt det hele korrekt, så skal den flotte stjerne M36 være midt i teleskopets okular.

